ՓՈՒՆՋ

ԹԻՒ 1212 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 1877 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պատրիարքարանն վերջին օրերս մասնաժողով մը կարգած է, գաւառներէն Պոլիս գաղթող կարօտ ազգայնոց նպաստ հանգանակելու համար․ կոնդակներ գրուեր են գաւառներն ալ՝ որպէս զի այս հանգանակութեան մասնակցին, և արդիւնքը Պատրիարքարան ղրկեն։

—

Հիւանդանոցի պատուարժան Հոգաբարձութիւնը՝ որ այս օրերս կրկին կըրկին հրաժարական կուտար, Քաղ. ժողովոյ թախանձանաց վրայ հաճեր է շարունակել իւր պաշտօնը։ Կիւրակէ օրը Ս. Պատրիարք Հայրը և Քաղ. ժողովոյ ատենապետ Գօլօլեան մեծ. Աւետիս էֆէնտի յատկապէս Մանուկեան մեծ. Սենեքերիմ էֆէնտիին տունը երթալով, ստիպեր և թախանձեր են․ և նա այլ չէ կրցեր դիմադրել այսչափ թախանձանաց։

—

Ազգային ժողովը առաջիկայ ուրբաթ օրը նիստ ունի, օրակարգն ըլլալով՝

1.—Ընտրութիւն վեց քաղաքական ժողովականաց։

2.—Հաշուեկշիռ կեդրոնական սնտուկի։

Ահաւասիկ, ընտրելեաց կրկնապատիկ ցանկը, զոր Համագումար դիւանը պատրաստեց կիւրակէ օրը ընդ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

Աշնանեան Նիկողոս էֆէնտի
Գաբրիէլեան Յովհաննէս »
Թաշճեան Սարգիս »
Թէրզեան Յարութիւն »
Կիւլպէնկեան Մ. Սարգիս »
Ճանըմեան Մկրտիչ »
Մելիքեան Գարեգին »
Միւհէնտիսեան Մարտիրոս »
Չայեան Իլիաս »
Ջօպանեան Յակոբ »
Պէյլիքճեան Ստեփան »
Ֆընտըքլեան Յարութիւն »

—

Լրագիր անուն թերթը, զինուորական ատեանին որոշմամբ դադարեցաւ, մինչեւ ցվախճան պատերազմին. «Փիւրտք և չէրքէսք ի Հայաստան» վերնագրով գրած յօդուածին մէջ խել մը վնասակար և ստայօդ լուրեր հրատարակած ըլլալուն պատճառաւ։

—

Եգիպտոսի բարձր. Խտիվը երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ շքանշան իւր ձեռօք տուեր է Եգիպտոսի ազգային երեւելիներէն Յակոբեան վսեմ. Թադէոս պէյի։

—

Աճէմ-Սօֆիա կոչեցեալ անգղիական շոգենաւուն մէջ, որ յայսմ շաբաթու հասաւ 'ի Կ. Պօլսոյ, քանի չափ վանեցի հայ գաղթականք կգտնուէին ընդ առաջնորդութեամբ ամերիկացի հոգեւոր հովուի միոյ․ Սոքա առաջին Հայ գաղկանքն են՝ որք կմեկնին յԱմերիկա երթալու․ Աստուած հետերնին լինի։»

Արեւելք

—

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՈՒՍՈՒՄ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԱԶԳ. ՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ

Վարնայի Արժ. առաջնորդական Տեղապահէն ի Պատրիարքարան հասած գըրութեամբ մը՝ տեղւոյն ազգային վարժարանաց համար հայերէնի և գաղղիարէնի հմտութիւն ունեցող և վեց հարիւրնոց թղթադրամ ամսեթոշակաւ վարժապետ մը կուզուի։

Փափաքող անձը՝ թուականէս մինչև 10 օր պայմանաժամաւ պէտք է ներկայանայ Ուսումնական խորհրդոյ։

20 սեպտ. 1877
'ի Պատրիարքրնի Հայոց
Կ. Պօլիս

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շաբաթ օրէն յետոյ ի պաշտօնէ բաւական լուրեր հրատարակուեցան՝ Ասիոյ և Րումէլիի կողմերը տեղի ունեցած պատերազմաց վրայ․ Ամենէն կարեւորն է՝ Ահմէտ Մուխթար փաշայի մէկ հեռագիրը, յորմէ կիմացուի, թէ ռուսք դարձեալ բաւական մեծ զօրութեամբ յարձակում մ՚ըրեր են. սակայն դարձեալ չյաջողելով պարտուեր, բազմաթիւ մեռեալ ու վիրաւոր ունեցեր, և ետ քաշուեր են․ Կարնոյ կուսակալ Իսմայիլ Հագգը փաշայի հրամանին ներքեւ գտնուող զօրաց ու ռուսաց մէջ ալ քանի մը փոքրիկ կռիւներ եղեր են։

Շիպկայի պատերազմն ալ դեռ կշարունակէ. ռուսք թէպէտ տակաւին կը դիմակալեն կայսերական զօրաց յարձակմանց ու սաստիկ կրակին. բայց կկարծուի թէ վերջապէս յուսահատելով պիտի քաշուին այն կողմերէն։

Բլէվնայի վրայ ալ՝ որ ամենուն խորին ուշադրութեան առարկայ եղած է, տեղեկութիւններ կըտրուին թէ՛ պաշտօնական և թէ՛ մասնաւոր․ Ռուսք թէպէտ մեծամեծ կորուստներ կկրեն, բայց դարձեալ պատերազմը կշարունակեն, և ամեն օր նորանոր օգնութիւններ ստանալով կջանան իրենց նպատակին հասնիլ։

Քանի մ՚օր յառաջ, պատերազմական լուրերէ աւելի զինադադարի կամ հաշտութեան լուրերու կարեւորութիւն կը տրուէր․ Յոյս կար, թէ պատերազմին վերջ պիտի տրուի. սակայն ի դերեւ ելնէ այս յոյսը, Եւրոպիոյ մեծ տէրութեանց ընթացքը, և Բ. Դրան հաստատամտութիւնն ու Ռուսիոյ յամառութիւնը նկատողութեան առնլով․ Եւ արդարև դժբաղդաբար տակաւին հեռի կերեւի հաշտութիւնը՝ եթէ ստոյգ է Գերմանիոյ կայսեր բերանը տրուած սա խօսքը, թէ «Բեռորդիս չուզեր և չկըրնար ետ կենալ, մինչև որ իւր նպատակին չհասնի»․ Եւրոպական լրագրաց մէջ հրատարակեալ հեռագրոց քաղուածն ալ՝ որ քիչ մ՚ետքը պիտի տեսնուի, կը հաստատէ զայս։

Ո՛չ սակաւ կարեւորութեամբ կխօսուի դեռ եւս Սերվիոյ իշխանութեան վրայ ալ․ Այսօր կհրատարակուի, թէ քիչ օրէն պատերազմի պիտի դիմէ, վաղը կը հերքուի. և ահա նորագոյն հեռագրի մը նայելով՝ այնպէս կցուցուի թէ Սերվիա պատերազմի բառն բերանն անգամ առած չէ, և լռիկ մնջիկ նստած է տեղը. մինչդեռ պատերազմի պատրաստութեանց մանրամասն տեղեկութիւններ, զինուորական շարժումներ, Ռուսիոյ՝ Րումանիոյ և Գարատաղի հետ դաշնադրութեանց զրոյցներ լրագրաց մէջ մեծ տեղեր գրաւած են։

Այսպիսի վիճակի մէջ կգտնուի Յունաստան ալ․ Անգղիա՝ որ բացատրութիւն կպահանջէ հելլենական կառավարութենէն՝ գոհ չըլլար նորա պատասխանէն, և դարձեալ դարձեալ կհարցունէ․ Մեր նախորդ թերթովը հելլենական կառավարութեան կողմանէ առ Անգղիա ուղղեալ ծանուցագրի մը իմաստը հաղորդեցինք. ընթերցողք տեսան անշուշտ թէ այս փոքրիկ կառավարութիւնը ո՛րչափ համարձակ կխօսի, և իւր ապագայ ընթացից վրայ կանխաւ այլում տեղեկութիւն տալն՝ ո՛րչափ իւր անկախութեան իրաւանց դէմ կհամարի․ Արդ՝ կսպասուի տեսնել, թէ Անգղիոյ վերջին գրոյն ի՛նչ պատասխան պիտի տայ։

Այս փոքրիկ իշխանութեանց փոքրագոյնն եղող Գարատաղի իշխանութիւնն էր, որ օսմանեան զօրաց մեծագոյն մասին Գարատաղի կողմերէն մեկնելէն յետոյ, երես և համարձակութիւն առած՝ յարձակման շարժումներ կընէր. բայց, կըսեն թէ նա ալ որոշեր է դադարիլ յարձակմանէ, և տակաւին չյառաջանալ։

Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, սա ստոյգ է որ այսօր Եւրոպիոյ մէջ ստուար մաս մը գոյացած է, որ կգնահատէ օսմանեան կառավարութեան և ազգին այսչափ զօրաւոր դիմադրութիւնը, և ակնածութեամբ կդիտէ, խոստովանելով որ չէ՛ թէ օրհասական, այլ առոյգ վիճակի մէջ կգտնուի այս ազգն ու պետութիւնը՝ մինչդեռ ոմանք և մանաւորապէս Ռուսիա յետին վիճակի մէջ կկարծէր և կարծեցունել կջանար։

—

Պաշտօնական յայտարարութեամբ կծանուցուի, թէ Աֆղանիստան ղրկուած արտաքոյ կարգի դեսպան Ահմէտ Խու-

լուսի էֆէնտի Քեապիլ հասեր, և կայսերական գիրն ու ընծայները մատուցեր է Իմիրին, և մեծ յարգանօք ընդունուեր է։

— Կայսերական երկրորդ բանակին նախագահ Ֆաղլը փաշա կիւրակէ օրը օգոստ. Սուլթանին ներկայացաւ և երէկ մայրաքաղաքէս վարնա ուղևորեցաւ։ Նորին վեհափառութիւնը սուր մը ընծայեր է Ֆաղլը փաշայի։

— Թունուսի ժողովրդեան կողմանէ հանգանակեալ 3000 գաղղ. լիրա առջի օրը մայրաքաղաքս հասաւ։ Հանգանակութիւնը դեռ կշարունակէ եղեր։ Սերվիոյ խնդրէն սկսեալ մինչեւ ցարդ Թունուսէն եկած դրամին գումարն է 95 հազար գաղղ. լիրա։

— Վագքթ այս առաւօտ գրած է, թէ Էքտիր ռուսական բանակին մէջ գտնուող մահմետական հեծեալք չեն ուզեր պատերազմիլ օսմանեան զօրաց դէմ։

— Արտաքին գործոց նախարարն մէկ երկու օրէ հետէ անձնական տկարութեան պատճառաւ իւր պաշտօնատեղին չգտնուիր։

— Բլէվնայի հրամանատար Օսման փաշայի համար Եւրոպիոյ մէջ կըսուի եղեր, թէ ամերիկացի է, և Ամերիկայի ապըստամբներէն ըլլալով՝ ժամանակ մը Ամերիկայի ու Մէքսիկայի մէջ գտնուեր, ապա Եգիպտոս անցնելով՝ Խտիվին ծառայեր, և հուսկ ուրեմն Պոլիս գալով կայսերական կառավարութեան ծառայել սկսեր է։ Վագքթ հերքելով այս զրոյցները՝ կհրատարակէ թէ Օսման փաշա որդի օսմանցւոյ է, և բուն օսմանցի. թէ՝ ծննդեան քաղաքը Թոգատ է, և Պոլիս Պէշիկթաշ մեծնալով՝ զինուորական վարժարանաց մէջ կրթութիւն առած է։

— Պէլկրատի աւստրիական հիւպատոսը ազդարարեր է Սերվիոյ իշխանութեան, թէ 1867ի պայմանագրութեան հակառակ է Պէլկրատի բերդին մէջ գըտնուած մկկթին վար առնուիլը։ Սերվիոյ դլխաւոր նախարարը պատասխաներ է, թէ մկկթը փլչելու վիճակի մէջ գըտնուելով, և ազգային ժողովն ալ նորոգութեան ծախուց հաճութիւն տուած չըլլալով՝ բոլորովին կործանել հարկ եղած է։

— Մայրաքաղաքս գտնուող գերմանացիք՝ մինչեւ ցարդ 75 լիրա հաւաքեր են, օսմանեան վիրաւորաց համար։

— Կրետէէն առ Պասիրէթ գրուած նամակ մը լուր կուտայ, թէ Քիսամոյի կողմերը ոստիկանի մը դիակը գտնուեր է, և քննութիւն ըլլալով տեսնուեր է թէ տասը օրէ հետէ սպանուած է։ Բարմ գիւղին մէջ ալ քրիստոնեայ երեւելիներէն մէկը սպանուեր է, Էբիթրօբի ըսուած դումարման՝ ներկայ գտնուիլ չուզելուն համար։ Նամակագրին նայելով՝ Քիսամոյի ղօգոլիս գիւղը զօրք ղրկուեր է, և կը յուսայ թէ զօրաց ներկայութիւնը պատճառ կըլլայ՝ նոյն կողմերէն գաղթեալ մահմետական ընտանեաց վերադարձին։

Նոյն նամակէն կիմացուի, թէ Էբիթրօբի ըսուած ժողովը ինչ ինչ առաջարկութիւններ պարունակող գիր մը ղրկեր է կուսակալին, և որոշեր է չյրուիլ, մինչեւ որ Բ. Դրնէն պատասխան ընդունի։

Լէվընդ-Հերբլտ ալ կգրէ, թէ Բ. Դուռը Կրետէի հելլենական հիւպատոսին պաշտօնանկութիւնը պահանջեր է Յունաստանէն, Կրետէի մէջ ձերբակալեալ կասկածելի հելլենացիի մը հարցաքննութեանց վրայ։

— Եգիպտոսէն տրուած տեղեկութեանց նայելով՝ այս տարի տեղւոյն բամպակի բերքը առատ և ընտիր պիտի ըլլայ։

— Օգոստ. Սուլթանը՝ Ղազի տիտղոս, Օսմանիյէ ականակուռ պատուանշան, ադամանդաշարդ սուր, և երկերկու ձի շնորհեց Ասիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատար Ահմէտ Մուխթար, և Բլէվնայի ընդհանուր հրամանատար Օսման փաշայի։ Այս ընծաները յատուկ պաշտօնական մը միջոցաւ իրենց պիտի ղրկուին։

— Ծովային նախարար Բաուֆ փաշա՝ որ Շումնի կգտնուէր, մայրաքաղաքս չը դար։ Պալքաններու ընդհանուր հրամանատարութեան պաշտօնն իրեն յանձնուած ըլլալով՝ Շիպկա մնացեր է։ Սիւլէյման փաշա ալ Դանուբի ընդհանուր հրամանատար անուանուեր է փոխանակ Մէհմէտ Ալի փաշայի, որ մայրաքաղաքս կուգայ։

— Սիրիոյ և Ատանայի կուսակալութեանց վիճակներէն՝ արմտիք դուրս հանելն արդիլուեցաւ այս անգամ։

— Օսմանը լրագիրը գրած է՝ այս անգամ Հայաստանէն 5000 լիրա օսմանեան վիրաւորաց համար Բ. Դուռը ղրկուած ըլլալը։

— Մէնէմէնի մէջ քրիստոնեայ կին մը երեք զաւակ մէկէն ծներ է, 2ը արու, և 1ը էգ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսիոյ մեծամեծաց կողմանէ հանրագիր մը ղրկուեր է Աղեկսանդր կայսեր՝ Բեռլրսպուրկ դառնալու համար, պատճառելով թէ իւր անձնական առողջութեան վիճակը և ներկայ քաղաքական կացութիւնը բացակայութեան չեն ներեր։

— Եւրոպական լրագրաց ոմանց գրածին նայելով՝ Ռուսիոյ կառավարութիւնը տակաւին յորդոր կկարդայ Յունաստանի, պատերազմին մասնակցիլ անյապաղ։

— Բէշթի լրագիրք գրեր են, թէ Հունգարացիք Բլէվնա անուն նոր խմբլիք մը հնարեր են, և ամենքն ալ զայն կգործածեն եղեր։

— Գաղղիոյ Մաք-Մահոն նախագահին կողմանէ վերջին օրերս երեսփոխանական ընտրութեանց առթիւ առ ժողովուրդն ուղղեալ յայտարարութենէն՝ 12 միլիոն օրինակ տպուեր, և բոլոր գաւառներն ալ ղրկուեր է։ Այս յայտարարութեան իմաստն արդէն հեռագիրն ծանուցած ըլլալով՝ մեք ալ հրատարակած եմք։ Կ՚իմացուի անշուշտ ընթերցողք, թէ Մաք-Մահոն նախագահն երեսփոխանական ժողովոյ ցրման պատճառները յայտնած, և ժողովուրդը ի չափաւորութիւն և յուղղութիւն յորդորած է այն յայտարարութեամբ։

— Արշիդուքս Նիքոլա, ռուսաց Դանուբն անցած ժամանակ՝ 800, Նիկոպոլիի գրաւման առթիւ՝ 400, Բլէվնայի առաջին երկու պատերազմաց պատճառաւ՝ 400, և Շիպկայի պատերազմաց ժամանակ՝ 300 պատուանշան բաշխեր է զօրաց և սպայից։

— Վերջապէս շատ կողմերէ կհաւաստեն, թէ Ռուսիա Լեհաստանի զօրքը պատերազմական վայրերը կղրկէ, և թէ՝ Գերմանիոյ կառավարութիւնը 120 հազար զօրք ղրկած է Լեհաստանի կողմերը ի պահպանութիւն։

— Լուր եղած է, թէ Իկնաթիէվ զօրավարն՝ Պոլսոյ ռուսական դեսպանը՝ Սիպերիա աքսորուեր է, Ռուսիոյ այսչափ ճնասուց պատճառ համարուելով։

— Յունաստանի կառավարութիւնը շատ մը զէնք ապսպրեր է Վիէննայի գործարանաց։ Մեծ մասն՝ անմիջապէս, և մնացորդն՝ առաջիկայ նոյեմբերին պիտի յանձնուի եղեր։

— Պիզմարգ իշխանն ըսեր է եղեր, թէ Ռուսիա չկրնար դարձեալ պատերազմի ելնել, մինչև որ 50 տարի չանցնի։

— Պուքրէշէն եւրոպական լրագրաց գրուածին նայելով՝ ռուսաց կայսրը իրեն յատուկ պատուանշանը Բումանիոյ իշխանին ընծայեր է, Բլէվնայի առջև կրավիցայի ամրութիւնը ամենայն քաջութեամբ պահպանելուն համար։ Իշխանն ալ փոխադարձաբար բումանական պատուանշան մատուցեր է կայսեր։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Վիէննա. 1 հոկտ.— Բոլիթիշէ Գօրէսբօնտանս սոյն թուականով հետեւեալ լուրն ընդունած է Պէլկրատէն։ — Պաշտօնական վայրերու մէջ բոլորովին կուրացուի՝ Սերվիոյ պատերազմի որոշումն։

Աւստրօ-Հունգարիոյ քաղաքականութիւնը մի և նոյն է։ Աւստրօ-Հունգարիա Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը ապարդիւն կթողու։

Ֆրէմտէնպլաթ լրագիրն Գաթարօյէն առնելով լուր կուտայ թէ, Գարատաղ այսուհետև յարձակմանէ դադարելով՝ պահպանողական վիճակի մէջ պիտի գտնուի։

Բեռլրսպուրկ. 1 հոկտ.— Թօթլէպէն զօրավարն՝ Կարոլոս իշխանին սպայակուտին նախագահ կարգեցաւ։

Պէրլին. 1 հոկտ.— Կրօնական կուսակիցք ջանահնար կլինին՝ Լեհաստանի անկախութիւնը վերահաստատելու համար։

Փարիզ. 28 սեպ.— Կայսերականաց ընթացքը՝ կայսեր հասարակապետականաց կողմանէ յայտարարութեան մը հրատարակութեան տեղի տուաւ։

Պէրլին. 28 սեպ.— Իտալիոյ դեսպանին համար եղած յարգանքն ու ցոյցերը՝ կարծել կուտայ թէ Իտալիա պիտի անցնի անկարող ուժկար Ռուսիոյ տեղ։

Պուքրէշ. 22 սեպ.— Սթանտար լրագրոյն թղթակիցը՝ Պուլղարիոյ մէջ ռուսական դիրքերէն հանուեցաւ։

Մալթա. 27 սեպ.— Այսօր հոս հասաւ գերմանական նաւատորմիղն։

Լոնտրա. 30 սեպ.— Պէրլինի անգղիական դեսպանը հոս եկաւ։

Բէշթ. 29 սեպ.— Կհաւաստեն, թէ Թրանսիլվանիոյ մէջ իրարանցում մը կայ։ 5000 հոգէ բաղկացեալ հունգարացի կամաւորաց լեգէոն մը կազմուեր է՝ Բումանիոյ վրայ յարձակելու, Օսմանցւոց հետ միանալու, և Բումանիոյ երկաթուղիները աւերելու համար՝ որպէսզի ռուսաց օգնութիւն չհասնի։ Այս զօրաբաժինը պիտի գումարուէր սեպ. 28ին։ Ասոնց գլխաւորներէն մէկն ալ Գլարկա զօրավարն է եղեր։ Հունգարիոյ ոստիկանութեան կողմանէ ամենայն փութով արգիլուեցաւ ասոնց գումարումն, և զէնքերը ու հրանիթ գրաւեցան։

Նիքսիչի անձնատուրութիւնը՝ դարատաղցւոց յաջողութեան ճամբայ բացաւ։ Քանի մը բերդ և ամրութիւններ ալ գրաւեցին։

Փարիզ. 1 հոկտ։— Բէբիւպլիք-Ֆրանսէզ լրագիրն Գլարկա զօրավարին մէկ նամակը կը հրատարակէ։ Զօրավարն կհերքէ՝ Ռումանիոյ վրայ յարձակելու համար հունգարական լէգէոնի մը կազմուած ըլլալուն լուրը. և կյաւելու թէ, երբ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քաղաքականութիւնը պահանջէ զինու զօրութեամբ գործել, յայնժամ բոլոր զօրութիւնն ի գործ դնել հարկ պիտի ըլլայ։

Եւրոպան լրագիրներէն՝

Լոնտրա. 20 սեպ։— Պօլսէն այս թղթականով հեռագրած են, թէ տէրութեանց և ոչ մէկն զինադադար առաջարկած չէ։ Ստոյգ աղբիւրներէ կիմացուի, թէ Բ. Դուռը հաշտութիւն չպիտի ընդունի, եթէ մինչև իսկ մէկ ռուս զինուոր դտնուի օսմանեան հողին վրայ։ Զինադադար չպիտի ընդունուի, մինչև որ հաշտութեան հիմնական պայմանք չորոշուին։

Սէմլին. 24 սեպ։— Ռուսաց կրած պարտութեանց հակառակ, Պէլկրատի քաղաքական ակումբներուն մէջ հոկտ. Զին մեծ անցքեր կսպասուին։ Եթէ մինչև նոյն ժամանակ ռուսք յաղթութիւն մ'ընեն, Միլան իշխանը յայտարարութիւն մը հրատարակելով՝ սահմանադրութիւնը պիտի իջնէ։

Բակուզա. 17 սեպ։— Պիլէքէ՝ անձնատուր եղաւ դարատաղցւոց։ Այսօր հիմնայատակ ըրին զայն դարատաղցիք։ Պիլէքի օսմանեան հրամանատարը Գարատաղի իշխանին տուած ձիուն վրայ հեծնելով՝ Թրէպին գնաց։ Նօվէսինէն 8 վաշտ օսմանեան զօրք ճամբայ ելաւ Թրէպլին օգնութեան երթալու, վասն զի դարատաղցիք կմերձենան հոն։

21 սեպ։— Երեկ դարատաղցիք երկու բերդ ալ գրաւելով՝ Տուկայի կրճին տէր եղան։

Թրէպլինի մէջ զինուորական վարչութիւն հրատարակուեցաւ։ Ճանապարհին վրայ գտնուած մահմետական գիւղօրայք անձնատուր եղան Գարատաղի իշխանին։ Գարատաղցիք պիտի ռմբակոծեն զկասքա։

Փարիզ. 17 սեպ։— Սթրօդէն առ Թայմզ հեռագրած են, թէ Բրէշիքա բերդը՝ 24 ժամու ռմբակոծութենէ յետոյ անձնատուր եղաւ։

Պուքրէշ. 22 սեպ։— Հավասի հեռագրական տնօրինութեան գրածին նայելով՝ անցեալները Ռումանիոյ իշխանութեան կողմանէ տրուած շրջաբերականին պատասխաներ է Բ. Դուռը, ամենայն զօրութեամբ հերքելով այն յայտարարութիւնները, թէ օսմանեան զօրքը պատերազմական կանոնաց հակառակ կվարուի։ Ռումանիոյ իշխանութիւնը դարձեալ շրջաբերական մը հանելով՝ պիտի հաստատէ եղեր թէ Օսման փաշա անկանոն զօրաց ձեռքը կացիններ տուած է ռումանիացի վիրաւորները սպաննելու համար։ Ռումանիոյ պաշտօնական լրագիրը՝ ալ այսօր այս մասին ծանօթութիւններ հրատարակած է, և կպնդէ թէ, ասկէց զատ, օսմանեան զօրքը առողջական պաշտօնակալաց վրայ կրակ ընելով՝ սպաննելոց թաղման և վիրաւորելոց փոխադրութեան արգելք եղած են։

Ռումանիոյ մէջ ստորագրութիւն բացուած է՝ զինուց և պատերազմական պիտոյից համար։

Ռուսիոյ կայսրը պատուանշան տուաւ՝ Աւստրիոյ զինուորական կցորդին։

Ռումելիի երկաթուղւոյն բաժնետոմսերուն վերջին 46դ վիճակահանութեան դլխաւոր արդիւնքն է։

Թիւ	Պարգև	Թիւ	Պարգև
1295022	300000	290271	1000
1104871	25000	252060	»
751686	10000	017635	»
368226	»	411092	»
874789	2000	404428	»
731315	»	327695	»
191706	»	751687	»
1218892	»	518675	»
1148724	»	609909	»
1080161	»	877159	»
404429	1250	751690	»
162990	»	751688	»
149119	»	1104875	»
609241	»	1104873	»
411095	»	1101352	»
411093	»	1287896	»
810883	»	1171985	»
753465	»	1168102	»
653711	»	1479786	»
1869257	»	1304841	»
1849933	»	1304304	»
1612641	»	1931218	»
193396	1000	1869259	»
149120	»	1781237	»
78539	»	457497	»

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Սեպտ. 21

Քօնսօլիտէ			10–25
Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք	Անգ. լիր.		2–2
Քրէտիտ » »	Օսմ. »		1–20
Երկաթուղեաց՝ »		Ֆր.	52
Թրամուէյ	Օսմ. լիր.		1–25
1865ի փոխառութիւն		Ֆր.	45
1865ի »		»	46–
1869ի »		»	45–
1872ի »			22–50

ԴՐԱՄՔ, Օսմ. լիրան 100 էն

Մէճիտիյէ	104–55	Ռուսիոյ բօլ	88–50
Մէթալիք	118–	Գաղղ. լիրա	87–50
Պղինձ	163	Անգղ. »	110–
Թղթադրամ	185–	Գրիմից	51–20

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէյքօղ տէպպաղխանէսի իշուն միւպայեա օլաճագ եէթմիշ իքի պին ատէտ աղնամ թուլասքնէն թարիխի գօնթրաթօտան իթիպարէն պէհէր մահ տօգուզ պին ատէտի եէտիդուլէ իսկէլէսինտէ մէմուրինէ թէսլիմ օլունարագ սէքիզ այտա արգասը ալընմագ, վէ պէհասը թէսլիմինի միւպէյյին վիրիլէճէք օլան մագպուզ սէնէտլէրինին թարիխլէրինտէն իթիպարէն նըսֆը օն պէշ կիւն միւրուրինտէ, վէ նըսֆը տիկէրի տախի անտէն օն պէշ կիւն միւրուրինտէ սիմ մէճիտիյէ եէկիրմի պիր ղուրուշա, վէ մէճիտիյէ վիրիմէղ իսէ՝ Պօրսա ֆիյաթը իլէ պիլէհիսապ ֆէրդի իլէ պէրապէր դայիմէ օլարագ նիզամիյէ խազինէսինտէն վիրիմէք շարթը վէ չէրայիթի սայիրէսի իլէ պէհէր ատէտի տէօրթ ղուրուշա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ՝ իլուլը ռումինին եէկիրմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէյինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէղքիւրտէ տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

19 Իլուլ 1877

Պապը-Սէրասքէրի

Թուղլը դուրու Անատօլի կէօնիւ ատէտ օն պէշ պին, պէհէր դէյէսի ղուրուշ օն տէօրթ։

Թուղլը քուրու Ռումելի կէօնի՝ ատէտ օն պին, պէհէր դէյէսի ղուրուշ օն իւչ։

Պէյքօղ տէպպաղխանէսի իշիւն միւպայեա օլունաճագ պալատէ մուրագդամ իքի քալէմ կէօնիւն տօգսան իւչ սէնէսի թշրինի էվվէլինտէն իթիպարէն պէհէր մահ իքիշէր պին ատէտի թէսլիմ օլունմագ, վէ պէհասը մագպուզ սէնէտլէրի թարիխինտեն իթիպարէն օթուզ պիր կիւն միւրուրինտէ սիմ մէճիտիյէ եէկիրմի ղուրուշա, վէ մէճիտիյէ վիրիլմէղ իսէ՝ Պօրսա ֆիյաթը իլէ պիլէհիսապ ֆէրդի իլէ պէրապէր դայիմէ օլարագ նիզամիյէ խազինէսինտէն վիրիլմէք շարթը իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ՝ իլուլը ռումինին եէկիրմի իքինճի փէնչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէյինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէղքիւրտէ տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

19 Իլուլ 1877

Պապը-Սէրասքէրի

Ասքիրի շահանէ էլպիսէ անպարբնա թարիխի գօնթրաթօնըն օթուզ պիրինճի կիւնիւնէ դատար իւղ էլի պին մէթրոսը, վէ ալթմըշ պիրինճի կիւնիւնէ դատար տախի տիկէր իւղ էլի պին մէթրոսը թէսլիմ օլունմագ, վէ էսմանը թէսլիմինի միւպէյյին վիրիլէճէք մագպուզ սէնէտլէրինին թարիխլէրինտէն իթիպարէն օթուզ պիրէր կիւնլի իքիշէր թագսիթ իլէ սիմ մէճիտիյէ եէկիրմի ղուրուշա վէ եախօտ ֆէրդի իլէ դայիմէ օլարագ իթա օլունմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ իւչ եիւզ պին մէթրոս լաճիվէրտ ինկիլթէրա նէֆէր չուդասընըն պէհէր մէթրոսը եէկիրմի եէտի ղուրուշ օն փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իլուլը ռումինին եէկիրմի իքինճի փէնչէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէյինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէղքիւրտէ տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

20 Իլուլ 1877

Պապը-Սէրասքէրի

Ասքիրի շահանէ Սարաֆխանէ անպարբնա վէ Տարը շուրատա մահվուզ նումունէսի վէճհի իլէ միւպայեա օլունաճագ իւզ սէքսէն պին ատէտ Պանտօն թէնէքէսինտէն մամուլ մագրանըն վէ հէր մահ օթուզար պին ատէթի թէսլիմ օլունարագ ալթը մահ խիթամընտա արգասը ալընմագ վէ մագպուզ սէնէտլէրի վիրուտինտէ էսմանը պէրվէճհը փէշին սիմ մէճիտիյէ եէկիրմի ղուրուշա վիրիմէք շարթը իլէ վէ հեր ատէթի սէօրթ ղրուշ օթուզպէշ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օչուպ գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին ռումինին եէկիրմինճի սալը կիւնի Տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

20 Իլուլ 1877

Պապը Սէրասքէրի

ԹԵՍԱՒՐՈՍԻ ԲԱՐՈՅԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Այս պատուական գիրքը այս անգամ շնորհիւ դեր. Խորէն եպիսկոպոսի Մխիթարեան գրաբարէն համառօտութեամբ աշխարհաբարի թարգմանուելով Իզմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն ի լոյս ընծայեցաւ մաքուր տպագրութեամբ, ցուսալի է որ այս անմահ գործը մեծ ընդունելութիւն պիտի գտնէ ազգային վարժարաններէն և ընթերցասէր հասարակութենէն։

Գիրքը կազմեալ 316 երեսէ բաղկացած ըլլալով կը վաճառի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 3 ֆրանք

ՏԷՔԱՐԴԱՅ
ՃԱՌ ՈՃՈՅ
ԵՒ ԲՆԱԶԱՆՑԱԿԱՆ
Խորհրդածութիւն

Տէքարդ գաղղիացի մեծանուն փիլիսոփային Գլուխ գործոյն է, որ Մեծ. Առաքել Շարապխանեանի աշխատասիրութեամբ հայերէնի թարգմանուելով, Արմաշու վանքէն հրատարակուեցաւ դեղեցիկ տպագրութեամբ։

Այս ընտիր գիրքը 272 երեսէ կը բաղկանայ և կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 2 ֆրանք։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՆԱԽՆԱԿԱՆ
ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ
Ըստ վարդապետութեան Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ
Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱԿԱՆ ԴԱՍՈՒՑ
ԱԶԳԱՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ
ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ
Ըստ վարդապետութեան Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ
Ի ՊԷՏՍ ԶԱՐԳԱՑԵԱԼ ԴԱՍՈՒՑ
ԱԶԳԱՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
Ցուցեալ

Տ. ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱՐ ՊԷՅ
Առաջարկութեամբ եւ Վաւերացմամբ
ԱԶԳ. ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅՆ
Տպաւորեալ հրամանաւ
Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

Մեր վարժարանաց թէ՛ նախակրթարանի և թէ՛ զարգացեալ դասուց աշակերտք մինչեւ հիմա չունէին այնպիսի քրիստոնէական մը որ կարող ըլլար նոցա մտքերը դոհացուցիչ կերպիւ լուսաւորել Կրօնի վարդապետութեամբքն՝ ու սրբոտերնին կրթել Բարոյականի վեհ սկզբունքով։

Այս պակասը լեցընելու համար՝ Ազգային Կեդր. Վարչութեան Կրօն. Ժողովը խնդրած է Գեր. Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոսէ Նար Պէյ՝ յարմարագոյն դասագրքեր յօրինել, որ բոլոր դպրոցաց մէջ և ամէն դասատուաց ձեռքը Կրօնի և Բարոյականի առաջնորդող գործիներ լինին, աշակերտաց համար ալ հրահանգիչ լինելու ամեն հանգամանքներն ունենան։

Կրօնական Ժողովոյն վարքը լիովին կատարեցաւ։ Եւ, ինչպէս որ այս գործոց սկիզբը կը տեսնուի, Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարքը Հայրն ու Կրօն. Ժողովոյ Բնիկ Ցանձնախումբն իրենց դոհունակութիւնն յայտնելով՝ կը վկայեն միանգամայն թէ քաջուսումն Հեղինակի գործերն ամենեւիմբ համաձայն են վարդապետութեան և աւանդից Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ. նոյնպէս և տպագրութիւն նոցա օգտակար յոյժ ի վառս Հայաստան Եկեղեցեաց և յուսումն ուխտի մանկանց վարժարանաց Ազգիս։

Այս դողեստները բաւական երաշխաւորութիւն են թէ՛ Սրբազան Հեղինակին իրական արժանեաց և թէ՛ սոյն Դասագրոց խնամօք և ընտրելագոյն ոճով յօրինուած ըլլալուն, որոյ համար՝ իբր տէր-հրատարակիչ՝ չխնայեցինք ոչ ծախք և ոչ աշխատութիւն, որպէս զի այս գրքերը յարմարաւոր պատկերօք և վայելուչ տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուին։

Քաջալերս եմք որ այս Քրիստոնէականները Ազգին ընդունելութեանը պիտի արժանանան, մանաւանդ Կրթականը, որ ո՛չ միայն Դպրոցաց՝ այլ ընդհանրութեան ևս կարի օգտակար պիտի լինի, քանզի Ընտանեկան ընտիր հրահանգներ կը պարունակէ. որոց միջոցաւ միայն կը բնամբ յուսալ՝ թէ օր մը մեր տուները նախնական դպրոցաց նմանելով՝ պիտի կարենան զուգընթաց քայլել վարժարանաց հետ և անոնց ընթացիցը նպաստել ըստ կարի։ Լուսաւորեալ Ազգերն ա՛յս միջոցով զարդացան, որ ցարդ անոր օգուտներն ալ կը վայելեն

Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ

Կը ծախուի դրավաճառաց խանութները

ԻԳԻՆ

Նախնական Քրիստոնէական	30 սանդ.
Կրթական Քրիստոնէական	80 »

Կեդրոնատեղին է Փարիզու դրատունը, Զագմագճըլար-Ցակոբեան խան թիւ 13։

Դպրոցաց համար մեծ քանակութեամբ գնողներուն՝ հարիւրին 10 զեղչ պիտի ըլլայ։

ԱՌ ԱՐԵԳԱԿՆ

ՄԵԾ ՏՈՒՆ ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԴԵՂՕՐԷԻՑ
Վ. ԾԱՆՆԻ
Բերա Մեծ փողոց Ադամամի թիւ 77
Ե Ի
Կ. Պոլիս Կամուրջի հրապարակը թիւ 1—2

Եւրոպիոյ առաջին գործարաեաց հետ յարաբերութեամբ կապուած, և իւր դեղորէից նորութեամբն և դնոց չափաւորութեամբ հրաչակուած։

Մակի մթերանոց անուանի Հ. Նէսթլէ քիմիագէտին շինած Ֆն. լաքրէյին, որ փոքրիկ աբէ տղայոց, տկար կազմ ունեցող և հիւանդութենէ ապաքինելոց միակ սննդարար ուտելիքէն համայն Եւրոպիոյ մէջ ընդունուած և ամեն գլխաւոր բժշկաց հաւանութիւնն ստացած։

Հոն կը գտնուի նաև։

Քոտֆա (մատակի խմորեալ կաթ) որ մեծ համբաւ ունի Եւրոպիոյ մէջ և շատ կը փնտրուի։

Սֆոնիոլ աբ Քինին, զուտ և մաքուր, Բէլթիէ, Տիոպոսք, ժօպսթ և Էվանս Լէղէ ճարտար քիմիագէտներէն պատրաստուած։

Զկոն խոլ, զուտ, Քրիսթիանայի Բէթիկէր Մէլերի գործարանէն եղած։

Նէքրդէ (հինտիպա) խոհոռ, Լուտվիսպուրկի Հ. Ֆրանք գործարանէն ելած ստամոքսի ուժ տուող և ախորժակ բացող որ հատորակ խահուէի հետ խառնելով գինը մեծապէս կիջեցնէ՝ առանց համն ու հոտը փոխելու։

Աբոռնոպական սառոյց ամեն ժամու մէջ։

Տիւժէնի ջուր, մաղերու անվրիպելի ներկ։

PILULES AHOOLWLY
ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈԼԼՕՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, նաև ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը։ Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ։ Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբը սրտախառնութիւն, կուծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ լեցուած կաղեր, դլխի ցաւեր կը վանէ. մարսողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ անդամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական դիրքը կզգենու։

ONGUENT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈԼԼՕՈՒԷԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալսամական յատկութեանցը չհաւաւարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաշկեղ (շիրիփէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կլաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի, հաղի, սրտի բաբախման, մանաւանդ օդացաւ (եէլ) ըսուած հիւանդութեան։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբը խոյլ (սբրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ի՛նչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը դիմադրաւէ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պոհճէ-գափու Թաշ խանի կողմերը Պ. Գասապետնի դեղարանը՝ Նո. 7՝ կը ծախուի։

Աւելի առնել ուզողը կը՝ հրաւիրուի առ հեղինակն աջթոր Հոլլօուէ ի Լոնտոն Օքսֆօրտ փողոց թիւ 533։

ՊԱՅՄԱՆՔ ՓՈՒՆՋԻ

1.—Փունջը ՀՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի։

2.—Տարեկան բաժանորդագինն է միայն չորս արծաթ մէճիա՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և թէ գաւառաց համար։

3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի։

4.—Տեղական ու գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ։

5.—Հատը 60 փարայ է, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ ծախողներու քով։

6.—Ծանուցման տողը 3 ղրուշ է մէկ անդամի համար։ Աւելի ածան կըլլայ աւելի անգամներու համար։

7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան, Կ. Պոլիս Ալաճա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ թիւ 19։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳԻՐ. Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐ
Բիզա փաշա խան թիւ 3